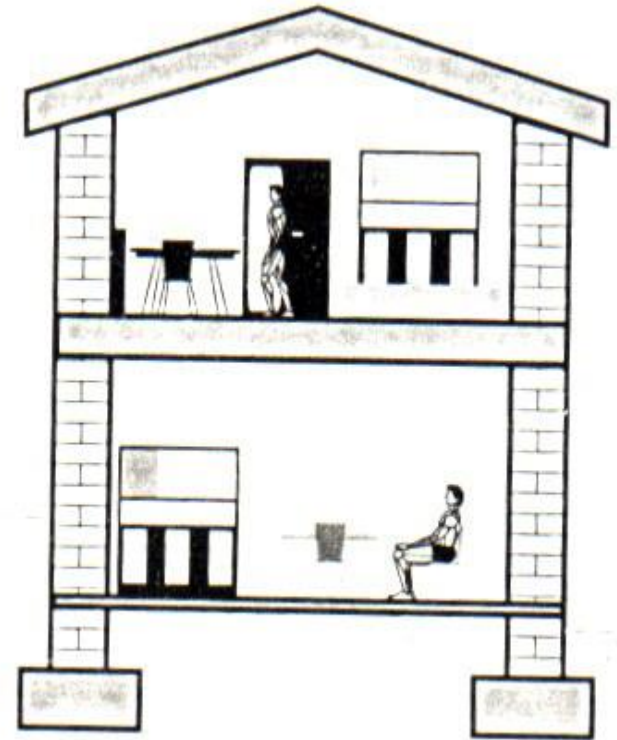

भवनको संरचनात्मक प्रणाली
र
भवन निर्माण स्थलको छनोट

भवनको संरचनागत पद्धति

१. भार वहन संरचना (Load Bearing Structure)

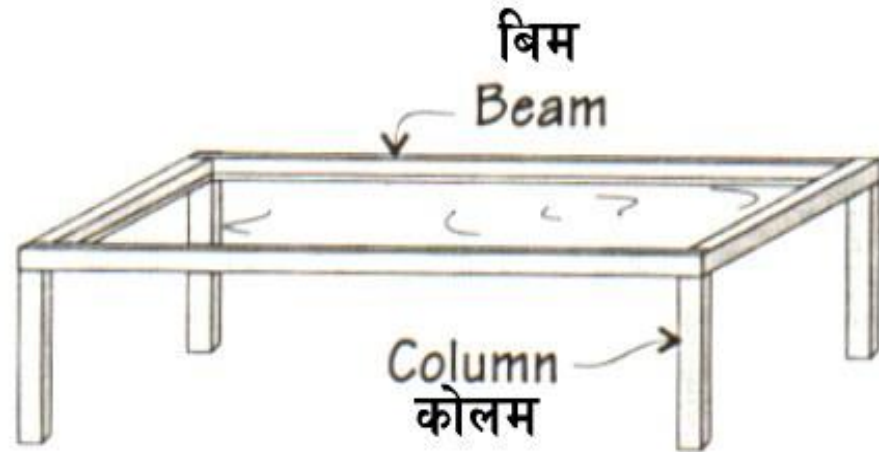
- भुईँ ंछाना र माटो वा सिमेन्टको जोडाइमा ईटाःढुङ्गाःब्लकको गारोबाट बनेको संरचना
- ३ तला सम्मको उचाइ तथा सानो चौडाई भएका संरचनामा यो किफायती हुन सक्छ ।

भवनको संरचनागत पद्धति

२. फ्रेम संरचना (Framed Structure)

- पिलर र बिम को फ्रेम बाट भार बहन हुने गरी छेकवारको रूपमा मात्र भित्ता राखिएको संरचना । फ्रेम संरचना सिमेन्ट कंकृत (RCC Framed structures), स्टील (Steel framed structures) वा काठको (Timber framed structures) को हुन सक्छ ।
- यस प्रकारको संरचना तिन तल्ला भन्दा माथि वा पिलर बिचको दूरी धेरै भएको भवन निर्माण

भवनको संरचनागत पद्धति

भवनको विभिन्न संरचनागत पद्धतहरूको चरित्र

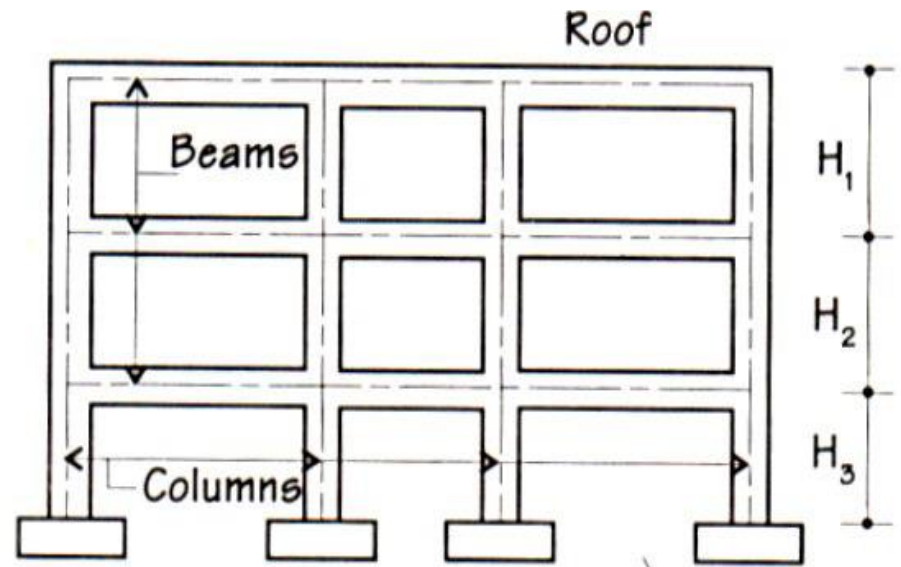
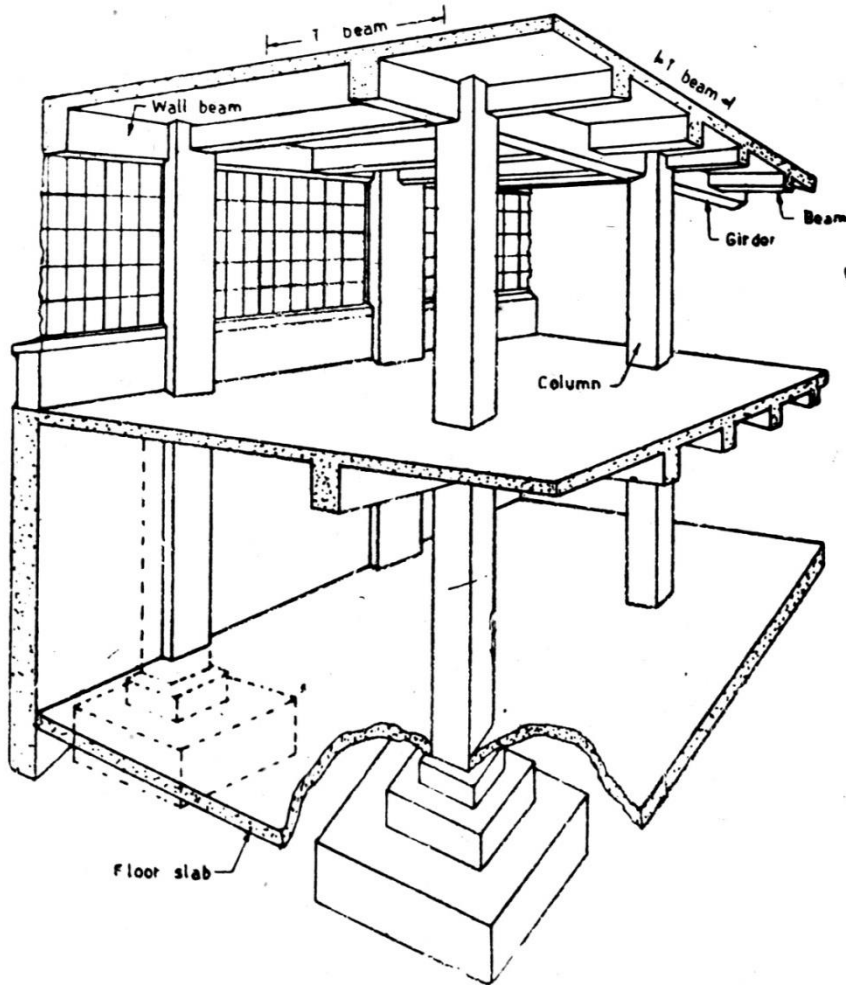
१. फ्रेम संरचना (Framed Structure)

- सबै तलाको भार फ्रेमले नै वहन गर्छ र सम्पूर्ण भार फ्रेमद्वारा जगमा प्रसारण हुन्छ ।
- भवनमा लगाइएको गारोले भार वहन गर्दैन ।

२. भार वहन संरचना (Load Bearing Structure)

- सबै तलाको भुईँको भार गारोले वहन गर्छ ।
- सम्पूर्ण भार गारोद्वारा जगमा प्रसारण हुन्छ ।

फ्रेम संरचना (Framed Structure)

अनुपयुक्त निर्माण स्थलका कारण

देखिने केही समस्याहरू

पहिरो र ढुङ्गा

धौंजा/चिरा

पहिरो जाने ठाउ

Avoid Landslide area when selecting sites for building construction

पहिरो

पहिरो जानेसक्ने ठाँउ

Avoid such Landslide potential areas for building construction

असमान

भस्साई

तरलीकरण

निगाटा, जापान १९६४: अपार्टमेन्ट भवन ढलेको दृष्य

तरलीकरण

जापान १९९५: निसिनोमिया पुल भत्केको दृष्य

पहिरो जाने तथा चऽान खस्ने

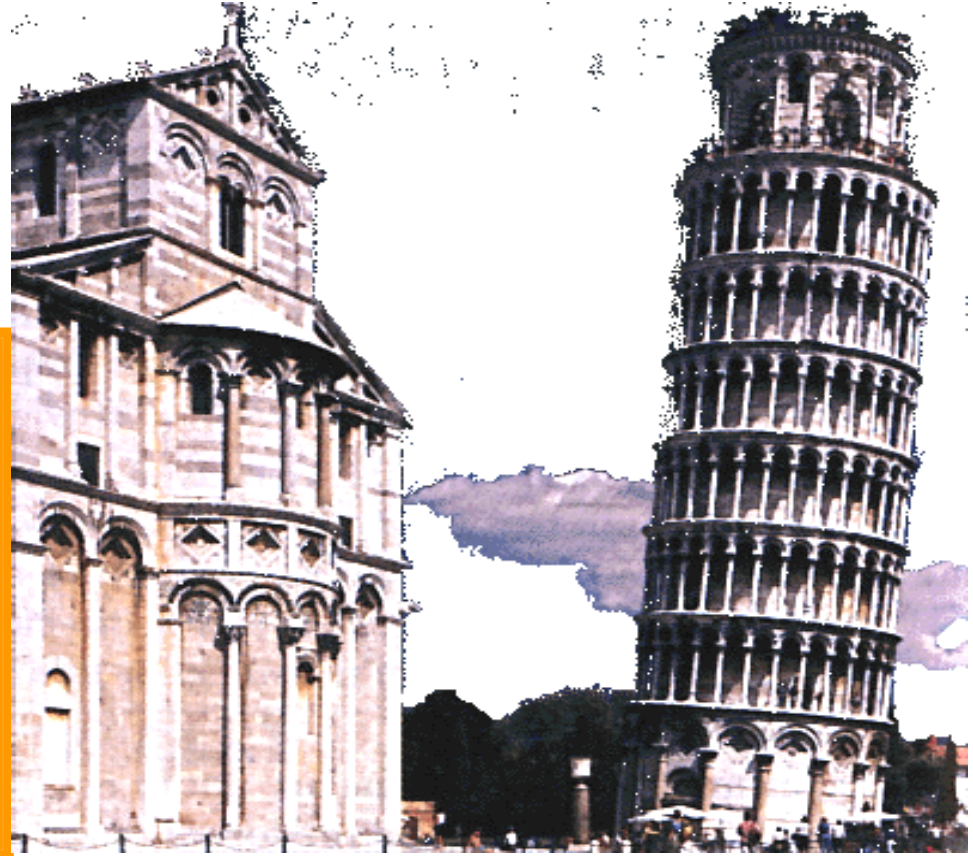
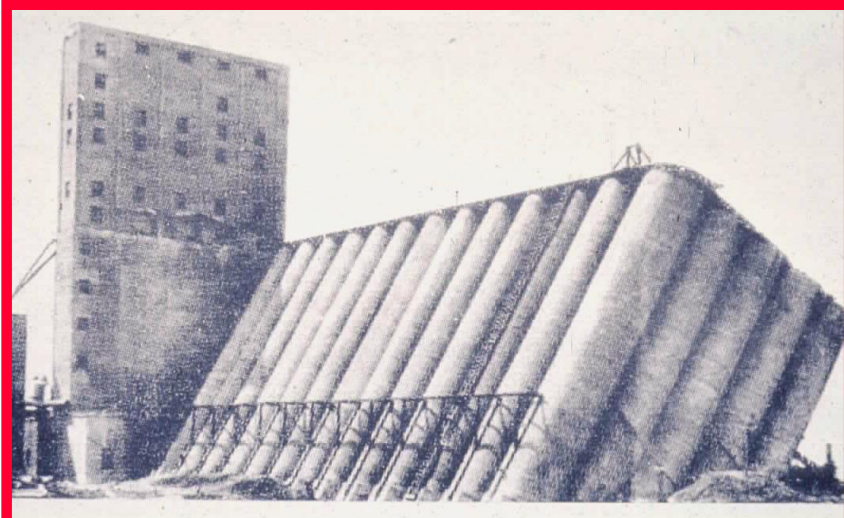

अनुपयुक्त निर्माण स्थल - धाप भएको ठाउँ

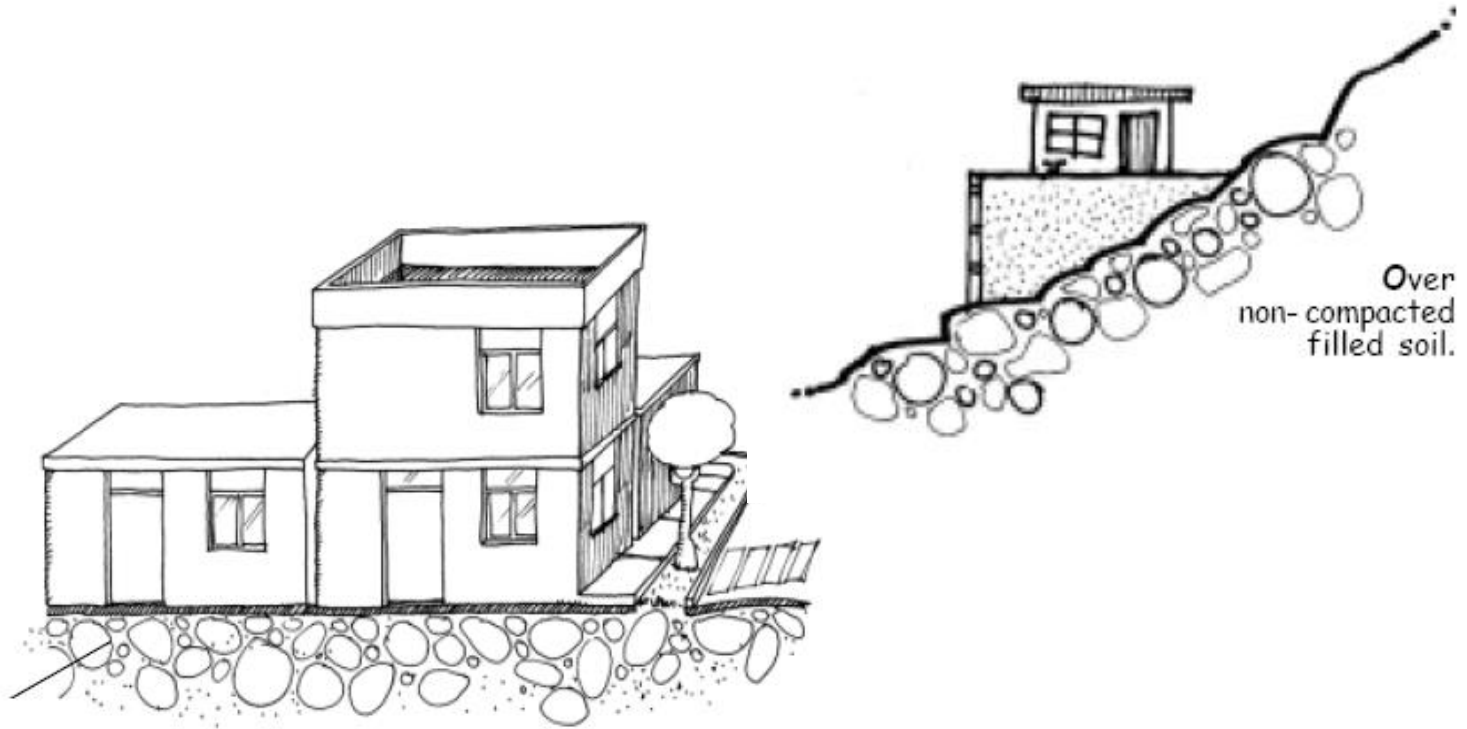

अनुपयुक्त निर्माण स्थल - कमजोर माटो

- जग भासिने
- भार वहन क्षमता कम

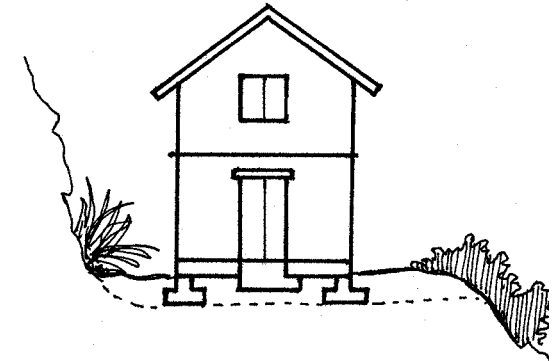
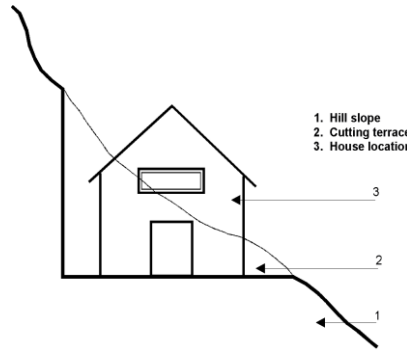
भवन को जग पुरुवा जमिनमा हुनु हुंदैन

राम्ररी वसेको
जमिन

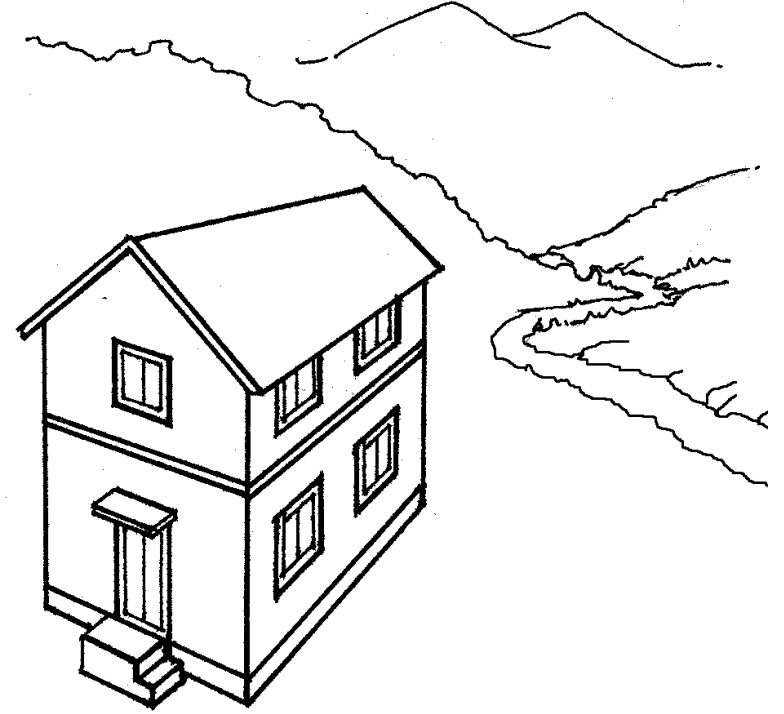
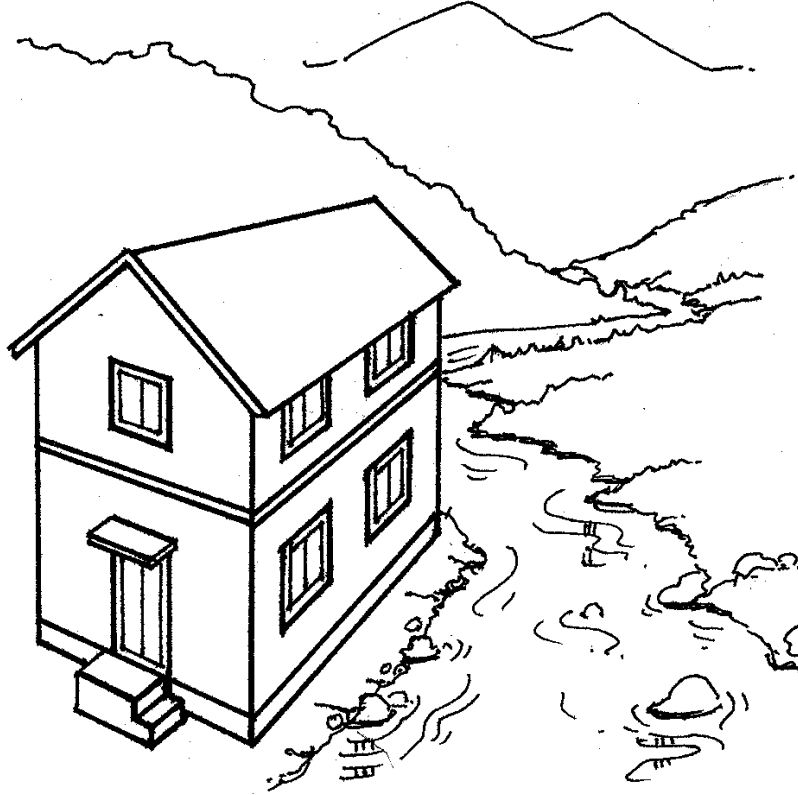
अनुपयुक्त निर्माण स्थल - बाढे भिरालो ठाउँ

- पहिरो जान सक्ने
- ढुङ्गा खस्न सक्ने

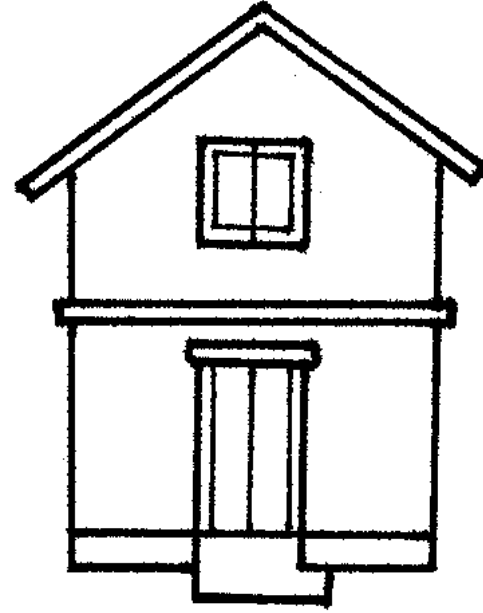
अनुपयुक्त निर्माण स्थल - खोलाको किनार

- बाढीले भेट्न सक्ने
- तरलीकरण हुन सक्ने

अनुपयुक्त निर्माण स्थल - ठूलो रुखको छेउ

- जराले भवनको जगमा क्षति पुऱ्याउन सक्छ ।
- रुख वा रुखको हागा बिगा खसेर भवनमा क्षति पुऱ्न सक्छ ।

स्थानीय ज्ञान

निर्माण स्थलको छनोटमा स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रयोग गर्नु पर्छ ।

- ☞ यसबाट ठाउँ सुहाउदो जग निर्माण गर्न मद्दत पुग्दछ ।
- ☞ विगतको भुकम्पहरुमा कुनै पुराना भवनमा धेरै क्षति नभएको भए त्यस्तो भवनको प्रविधि नयाँ बन्ने भवनमा समेत प्रयोग गर्न सकिन्छ ।
- ☞ जमिन बग्ने, पहिरो जाने, जमिन भास्सिने जस्ता प्राकृतिक खतराहरुको पहिचान हुन सक्छ ।
- ☞ त्यस्तै अरु प्राकृतिक तथा भौगोलिक खतराहरुको पहिचान हुन सक्छ ।

निर्माण स्थल छनोटमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

 भू बनोट

 पहिरो नजाने ठाउँ

 ढुङ्गा नखस्ने ठाउँ

 बाढीले नभेट्ने ठाउँ

 तरलिकरण हुन सक्ने ठाउँ

 भौगर्भिक धाँजा नभएको ठाउँ

 गहिरो पुरुवा माटो भएको ठाउँ

माटोका बर्गीकरण

कडा (Hard)

👉 जीर्ण हुनेक्रम (Weathering) को विभिन्न अवस्थाको चटान

👉 ढुङ्गा वा गेगर (Gravel)

👉 बलौटे गेगर (Gravel) ।

👉 बालुवा (घना वा खुकुला) खस्रा-माध्यम, केसरा वा पत्र, साधारण उपकरणले छेड्न गाह्रो हुने (Sands offering high resistance to penetration by toll) ।

👉 बुढी औंलाका नडले डाम पार्न सकिने चिम्ट्याइलो माटो (Clay) ।

माटोका बर्गीकरण

मध्यम (Medium)

- ☞ सुख्खा अवस्थामा औंलाले धुल्याउन सकिने बालुवाका मसिना कण भएको दुमटा माटो ।
- ☞ बुढी औंलाले थिचेर डाम पार्न सकिने ओसिलो चिम्ट्याइलो माटो वा बलौटे चिम्ट्याइलो माटो ।

माटोका बर्गीकरण

नरम (Soft)

- ☞ खुकुलो र सुख्खा मसिनो बालुवा ।
- ☞ बुढी औंलाले सजिलै डाम पार्न सकिने नरम चिम्ट्याइलो माटो ।

माटोका बर्गीकरण

कमजोर (Weak)

- ☞ बुढी औलाले नै केहि सेन्टिमिटर सम्म छेड्न सकिने नरम चिम्ट्याइलो माटो ।
- ☞ ओसिलो (नरम) चिम्ट्याइलो माटो ।

माटो जाच्ने तरिका

- १मि.X १मि.X १ मि. को खाल्डो खन्ने
- बाहिर निकालिएको माटोले सोही खाल्डो पुर्ने
- खाल्डो माटोले भरिएन भने माटो कमजोर छ भन्ने बुझ्नु पर्छ ।
- खाल्डो ठिक्क भरिएमा माटो साधारण किसिमको भन्ने सम्झ्नु पर्छ ।
- खाल्डो भरिएर पनि माटो उब्रीयो भने माटो कडा खालको अर्थात बलियो छ भन्ने बुझ्नु पर्छ ।

निर्माण स्थल सुधार

■ निर्माण स्थल सुधार

- पुरुवा माटो फाल्ने,
- धापबाट बच्च पर्याप्त मात्रामा पानीको निकास गर्ने
- ग्राभेल बिछ्याउने ।
- पहिरोबाट बच्च टेवा पर्खालको निर्माण गर्ने,
- ढुंगा खस्ने स्थानमा निर्माणकार्य नगर्ने,

धन्यवाद